

بسمه تعالی

برنامه ارتقاء فرهنگی مراسم و راهپیمایی اربعین
مصوب جلسه ... مورخ ..... شورای فرهنگ عمومی کشور

به منظور ارتقاء فرهنگی مراسم و راهپیمایی شکوهمند اربعین و بهره‌گیری هر چه بیشتر از ظرفیت عظیم معرفتی، عاطفی، معنوی و حماسی آن، برنامه فرهنگی ذیل در جلسه شماره ... مورخ ..... شورای فرهنگ عمومی کشور به تصویب رسید:

• اصول و سیاست‌ها

- ۱- ضرورت حفظ ماهیت و صبغه مردمی آن و الزام حمایت دستگاه‌های اجرایی برای ایجاد زیرساخت‌های فرهنگی و رسانه‌ای مرتبط با زیارت اربعین
- ۲- بسترسازی لازم برای خودسازی و ایجاد تحول معنوی هر چه بیشتر زائران بر اساس رهنمود مقام معظم رهبری که زیارت باید منشاء تحول باشد. شناسایی بسترهای تحول ساز از لحاظ اجتماعی و اقتصادی.
- ۳- تاسیس نگاه آینده‌پژوهانه در بستر زیارت اربعین در رابطه با ایجاد تمدن نوین ایرانی و اسلامی و زمینه‌سازی اجتماعی- فرهنگی برای ظهور منجی بشریت.
- ۴- ضرورت تعیین و برجسته‌سازی دال مرکزی زیارت اربعین و مفهوم سازی آن بر اساس مفهوم انسان کامل و امام معصوم.
- ۵- آسیب‌شناسی فرقه‌ای و با توجه به اقلیم فرهنگی عراق، جلوگیری از تفرقه میان گروه‌های متعدد شیعی و ملیت‌های حاضر در زیارت اربعین.
- ۶- تجهیز و ایجاد زیر ساخت‌های رفاهی، فرهنگی و رسانه‌ای شامل تولید محتوا بر اساس اقلیم فرهنگی استان‌های مرزی
- ۷- شناسایی قوت‌های فرهنگی مشترک بین دو ملت ایران و عراق بر اساس خاطره مشترک فرهنگی
- ۸- تمهیدات لازم برای فضا سازی داخل کشور برای زائر جامانده اربعینی
- ۹- تدوین برنامه‌هایی در رابطه با همراهی و همیاری میزبانان و موکب‌داران عراقی
- ۱۰- توجه به پدیده آیینی اربعین در طول سال با برگزاری رویداد و ایجاد محتواهای گوناگون به زبان فارسی و زبان‌های بین‌المللی به منظور نشر بین‌المللی زیارت اربعین
- ۱۱- فعالیت فرابحرانی رسانه‌ای و لزوم اتخاذ نگاه فعالانه و برگزاری رویدادهای رسانه‌ای در خصوص اربعین
- ۱۲- تقویت انجمن‌ها و شبکه‌های مردمی در بعد ملی و بین‌المللی در راستای امت‌سازی در بستر زیارت اربعین.
- ۱۳- ضرورت هماهنگی و هم‌افزایی میان نهادهای دولتی، عمومی و مردمی
- ۱۴- تسهیل‌گری، رفع موانع و تقویت زیرساخت‌های فرهنگی و رسانه‌ای به ویژه در عرصه فرهنگی برای زائران از سوی نهادهای حاکمیتی به ویژه در استان‌های مرزی
- ۱۵- تقویت هم‌گرایی میان اقوام، پیروان مذاهب اسلامی و ادیان الهی و پرهیز از ایجاد و گسترش اختلافات با تکیه بر وحدت اعتقاد به منجی و انسان کامل.
- ۱۶- تلاش در جهت ایجاد و تقویت پیوندهای ایمانی و اخوت اسلامی میان زائران، پرهیز از مناقشات و مجادلات سیاسی و توجه به حفظ آرامش و امنیت
- ۱۷- توجه به شرایط، اقتضائات محیط و ظرفیت زائران در تبلیغات
- ۱۸- احترام و تکریم به مردم عراق به عنوان میزبان و رعایت فرهنگ، آداب، سنت‌ها و هنجارهای آنان
- ۱۹- ترویج و گسترش فرهنگ قناعت، مصرف صحیح و رعایت اصل سادگی و پرهیز از اسراف و تجمل‌گرایی
- ۲۰- رعایت نظم و انضباط، قانون‌مداری، اخلاق حسنه و برخورداری از روحیه همکاری، کمک و معاضدت به دیگران
- ۲۱- توجه به جایگاه والای مرجعیت دینی و احترام به حاکمیت و قوانین کشور عراق
- ۲۲- رعایت اصول عزاداری و زیارت صحیح
- ۲۳- تقویت پیوند جریان عاطفی و شورانگیز حسینی با شناخت و معرفت پایدار آن

• اقدامات و راهکارها

به منظور افزایش آگاهی‌های زائران در خصوص نهضت عاشورا و اربعین حسینی اقدامات ذیل انجام می‌شود:

الف - حوزه آموزش و پژوهش

- 1- ارائه آموزش‌های لازم برای معرفت‌افزایی نسبت به اهداف، انگیزه‌ها و آرمان‌های نهضت امام حسین (ع)
- 2- افزایش آگاهی‌های زائران به منظور تقویت بینش آنان در خصوص ابعاد معنوی و معرفتی مراسم و راهپیمایی اربعین
- 3- شناساندن دال مرکزی زیارت اربعین و معرفی چهره انسان کامل بر اساس آیات با برگزاری دوره‌های گوناگون امام‌شناسی
- 4- معرفی ظرفیت‌های تمدن ساز زیارت اربعین. شناسایی الگوهای اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی برای رسیدن به تمدن نوین اسلامی ایرانی
- 5- فرهنگ‌سازی و ارائه آموزش‌های لازم به زائران در خصوص احساس مسئولیت و توجه هر چه بیشتر به سالمندان، کودکان، جانبازان، معلولین و افراد کم توان
- 6- تبیین، ترویج و معرفی ابعاد تاریخی، اجتماعی و سیاسی نهضت عاشورا بصیرت‌افزایی و شناسایی وظایف نسبت به امام معصوم علیه السلام و انسان کامل.
- 7- تهیه و تولید محتوای فاخر و مناسب از مقاتل مستند و معتبر همچون زیارت ناحیه مقدسه، خطبه‌ها، سخنان و گفتارهای امام حسین (ع)، حضرت زینب (س)، اهل بیت و اصحاب ایشان در خصوص ابعاد مختلف نهضت عاشورا و شان و جایگاه امام معصوم و انسان کامل در جامعه اسلامی
- 8- مطالعه و شناسایی ریشه‌ها و عوامل احتمالی تفرقه و اختلاف و آگاه‌سازی زائران و متولیان در این خصوص
- 9- تبیین و آگاهی‌بخشی نسبت به مسائل و چالش‌های اساسی و مهم جهان اسلام
- 10- تبیین و آگاهی‌بخشی صحیح و بی‌پیرایه فرهنگ مهدویت و انتظار، متناسب با اقتضائات و شرایط محیط افزایش معرفت نسبت به امام زمان ع به عنوان وارث عاشورا در رابطه امام حسین ع که اقتضای زمان و مکان هست مانند مشابهت‌های دو امام؛ فرمایشات دو امام راجع به یکدیگر؛ وظیفه عزادار حسینی نسبت به صاحب عزا؛ راههای نصرت امام زمان علیه السلام به منظور لبیک‌گویی به استغاثه امام حسین علیه السلام و...
- 11- شناخت و معرفی بدعت‌ها، باورها و رفتارهای خرافی، انحرافی و غیر شرعی آگاهی دادن به زائران ایرانی نسبت به جریان‌های فکری و انحرافی موجود در عراق همچون شیعه انگلیسی و احمد الحسن (یمانی)
- 12- ارائه آموزش‌های لازم و اطلاع‌رسانی برای پیشگیری و مقابله با حوادث غیر مترقبه

ب- حوزه رسانه و اطلاع‌رسانی

- 1- آگاهی‌بخشی به زائران به منظور دستیابی به اخبار و رویدادهای اربعین از شبکه‌های اجتماعی معتبر و مورد وثوق
- 2- اطلاع‌رسانی صحیح و به‌هنگام اخبار و رویدادهای اربعین
- 3- برنامه‌ریزی برای رعایت قوانین و مقررات مرتبط با جمهوری اسلامی ایران و کشور میزبان توسط زائران و نهادها
- 4- آگاهی‌بخشی زائران نسبت به نظرات و دیدگاه‌های مقام معظم رهبری و مراجع عظام تقلید و عمل به آن در ارتباط با مجموعه مسائل مربوط به مراسم و راهپیمایی اربعین
- 5- اطلاع‌رسانی نسبت به معرفی آداب، رسوم، فرهنگ و هنجارهای کشور میزبان و رعایت آداب و شؤون اجتماعی و ترویج فرهنگ سپاسگزاری و همکاری با کارگزاران و عوامل اجرایی
- 6- برنامه‌ریزی به منظور استفاده از ظرفیت‌های فضای مجازی برای فرهنگ‌سازی و ارائه آموزش‌های فرهنگی

ج- حوزه تبلیغ و ترویج

- 1- برجسته‌سازی نقش انسان کامل و امام معصوم، در ایجاد تمدن نوین ایرانی - اسلامی. توجه به نقش امام زمان علیه السلام به عنوان امام حبی در فرآیند زیارت اربعین.

۲- ترویج فرهنگ اقامه نماز اول وقت به ویژه نماز جماعت با استفاده از روحانیونی که در مسیر پیاده روی هستند و سخنرانی و ذکر مصیبت کوتاه مدت بعد از نمازها و ایجاد ارتباط میان نماز و ولایت امام معصوم علیه السلام و زیارت اربعین

۳- تبیین، نهادینه‌سازی و ترویج فرهنگ و آداب زیارت صحیح بر اساس آموزه‌های دینی و اسلامی مستند و معتبر

۴- ایجاد زمینه مناسب به منظور انس و تلاوت قرآن کریم و ترویج فرهنگ دعا و نیایش به خصوص

دعای فرج در مسیر پیاده روی، بعد از نمازها؛ در موکبها و زیر قبه به طور دسته جمعی

۵- تبیین و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت برگرفته از آموزه‌های نهضت عاشورا

۶- آگاهی‌بخشی نسبت به مسئولیت‌های اجتماعی، نظم‌پذیری، قانون‌مداری و رعایت حقوق زائران زیبا

۷- ترویج و گسترش اخلاق نیکو، محبت و دوستی، افزایش سطح مدارا و مفاهمه و تعاون و کمک به دیگران

۸- ترویج استفاده از نمادها و شعارهای مورد قبول همگان و پرهیز از به کارگیری نمادهای (نشانه‌ها، آرم‌ها، تصاویر، شعارها، علائم و ...) اختلاف برانگیز و حساسیت‌زا

۹- آگاهی‌بخشی و ترویج راه‌های پیشگیری از ابتلا به بیماری‌ها و چگونگی رعایت بهداشت و سلامت فردی و جمعی

۱۰- آگاهی‌بخشی، ترویج و نهادینه‌سازی فرهنگ رعایت بهداشت محیط و حفاظت از محیط زیست؛ مانند: پرهیز از آلوده نمودن آب، خاک و ایجاد آلودگی صوتی و اغتشاش بصری

۱۱- رعایت بهداشت و نظافت در مسیر راهپیمایی، موکب‌ها، زیارتگاه‌ها و مراکز ارائه خدمات به زائران

۱۲- طراحی و ترویج الگوی مصرف صحیح و متعادل

۱۳- رعایت نکات ایمنی و امنیتی در مسیر راهپیمایی، موکب‌ها، زیارتگاه‌ها و مراکز ارائه خدمات به زائران

۱۴- برنامه‌ریزی برای برگزاری جشنواره‌ها، مسابقات فرهنگی، هنری و معرفتی و نمایشگاه‌ها برای زائران متناسب با شرایط و اقتضائات محیط

۱۵- ایجاد بسترهای لازم برای پاسخ‌گویی به سؤالات و شبهات احتمالی زائران توسط مبلغان

۱۶- بسترسازی لازم برای انجام برنامه‌های فرهنگی مانند: کتابخوانی، شعرخوانی و غیره با بهره‌گیری از ظرفیت نویسندگان و هنرمندان

۱۷- طراحی الگوی مناسب به منظور برپایی موکب‌های مشترک، متشکل از اقوام و پیروان مذاهب اسلامی متناسب با اقتضائات محیط

د- حوزه ادبی و هنری

۱- ثبت خاطرات، دل‌نوشته‌ها و آثار فرهنگی، ادبی و هنری زائران و حمایت از انتشار آن‌ها

۲- استفاده از ظرفیت هنرمندان رشته‌های هنرهای نمایشی در جهت اجرای نمایش‌های آئینی (تعزیه و شبیه‌خوانی) به زبان‌های مختلف برای زائران

ه- تولید محصولات فرهنگی

۱- برنامه‌ریزی به منظور تولید محصولات معرفتی- فرهنگی به زبان‌های مختلف و توزیع آن‌ها در میان زائران

۲- برنامه‌ریزی به منظور حمایت از مستندسازان در زمینه تولید عکس و فیلم و حمایت از هنرمندان در خلق آثار هنری و پشتیبانی از تهیه و تولید محصولات الکترونیکی و دیجیتال

• برنامه‌ریزی و اجرا

• ساختار اجرایی پیشنهادی این سند بدین شرح است:

○ تاسیس کارگروه اجرایی سازی سند:

○ ریاست: وزیر محترم ارشاد و فرهنگ اسلامی

○ جانشین: نماینده مقام معظم رهبری در بعثه

○ دبیر کارگروه: معاونت فرهنگی و یا معاونت قرآن و عترت

○ نظارت و رصد اجرا: شورای فرهنگ عمومی کشور

۱- برنامه‌های فرهنگی با مسؤولیت ستاد مرکزی اربعین اجرا می‌شود به گونه‌ای که در برگزاری مطلوب مراسم و راهپیمایی اربعین خللی ایجاد نشود.

۲- اقدامات اجرایی و شرح وظایف دستگاه‌های مرتبط بر اساس جدول زیر تعریف می‌شود:

شرح وظایف دستگاه‌های مرتبط

حوزه مرتبط	اقدامات		دستگاه
	مجرى اصلى	همكار	
آموزش و پژوهش	ارائه آموزش‌های لازم برای معرفت‌افزایی نسبت به اهداف، انگیزه‌ها و آرمان‌های نهضت امام حسین (ع)	وزارت آموزش و پرورش	سازمان تبلیغات اسلامی - دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم - مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه - سازمان حج و زیارت - سازمان صدا و سیما - بعثه مقام معظم رهبری - مجمع جهانی اهل بیت - شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه - ستاد کانون‌های فرهنگی، هنری مساجد
	افزایش آگاهی‌های زائران به منظور تقویت بینش آنان در خصوص ابعاد معنوی و معرفتی مراسم و راهپیمایی اربعین	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - سازمان تبلیغات اسلامی	سازمان تبلیغات اسلامی - دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم - مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه - سازمان حج و زیارت - سازمان صدا و سیما - بعثه مقام معظم رهبری - مجمع جهانی اهل بیت - شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه - ستاد کانون‌های فرهنگی، هنری مساجد
	فرهنگ‌سازی و ارائه آموزش‌های لازم به زائران در خصوص احساس مسؤولیت و توجه هر چه بیشتر به سالمندان، کودکان، جانبازان، معلولین و افراد کم توان	سازمان بهزیستی کشور	سازمان بازنشستگی کشوری - بنیاد شهید و امور ایشارگران - سازمان صدا و سیما - وزارت آموزش و پرورش - وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری
	تبیین، ترویج و معرفی ابعاد تاریخی، اجتماعی و سیاسی نهضت عاشورا	سازمان صدا و سیما	سازمان تبلیغات اسلامی - وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری - سازمان صدا و سیما - مجمع جهانی اهل بیت - بعثه مقام معظم رهبری - مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی - شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه - ستاد کانون‌های فرهنگی، هنری مساجد
	تهیه و تولید محتوای فاخر و مناسب از مقالات مستند و معتبر، خطبه‌ها، سخنان و گفتارهای امام حسین (ع)، حضرت زینب (س)، اهل بیت و اصحاب ایشان در خصوص ابعاد مختلف نهضت عاشورا	دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم	سازمان تبلیغات اسلامی - مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه - بعثه مقام معظم رهبری - جامعه المصطفی
	مطالعه و شناسایی ریشه‌ها و عوامل احتمالی تفرقه و اختلاف و آگاه‌سازی زائران و متولیان در این خصوص	وزارت علوم	وزارت اطلاعات - بعثه مقام معظم رهبری - مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی - وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری
	تبیین و آگاهی‌بخشی نسبت به مسائل و چالش‌های اساسی و مهم جهان اسلام	وزارت امور خارجه	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی - سازمان تبلیغات اسلامی - مجمع جهانی اهل بیت - مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی
	تبیین و آگاهی‌بخشی صحیح و بی‌پیرایه فرهنگ مهدویت و انتظار، متناسب با اقتضانات و شرایط محیط	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	سازمان تبلیغات اسلامی - مجمع جهانی اهل بیت - مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی - بعثه مقام معظم رهبری - شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه - بنیاد مهدویت و مسجد چمکران
	شناخت و معرفی بدعت‌ها، باورها و رفتارهای خرافی، انحرافی و غیر شرعی	بعثه مقام معظم رهبری	سازمان تبلیغات اسلامی - وزارت اطلاعات - مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه - مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی - مجمع جهانی اهل بیت - جامعه المصطفی
	ارائه آموزش‌های لازم و اطلاع‌رسانی برای پیشگیری و مقابله با حوادث غیر مترقبه	سازمان مدیریت بحران وزارت کشور	جمعیت هلال احمر ج.ا.ا - بعثه مقام معظم رهبری - سازمان صدا و سیما - وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری - وزارت آموزش و پرورش
	آگاهی‌بخشی به زائران به منظور دستیابی به اخبار و رویدادهای اربعین از شبکه‌های اجتماعی معتبر و مورد وثوق	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات	سازمان صدا و سیما - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
	رسانه و اطلاع رسانی	اطلاع‌رسانی صحیح و به‌هنگام اخبار و رویدادهای اربعین	سازمان صدا و سیما
برنامه‌ریزی برای رعایت قوانین و مقررات مرتبط با جمهوری اسلامی ایران و کشور میزبان توسط زائران و نهادها		وزارت کشور	نیروی انتظامی - بعثه مقام معظم رهبری - ستاد مرکزی اربعین - سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی - سازمان حج و زیارت
آگاهی‌بخشی زائران نسبت به نظرات مقام معظم رهبری و مراجع عظام تقلید و عمل به آن در ارتباط با مجموعه مسائل مربوط به مراسم و راهپیمایی اربعین		دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم	مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه - بعثه مقام معظم رهبری - سازمان تبلیغات اسلامی - شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه

حوزه مرتبط	اقدامات	دستگاه	
		مجری اصلی	همکار
تبلیغ و ترویج	اطلاع‌رسانی نسبت به معرفی آداب، رسوم، فرهنگ و هنجارهای کشور میزبان و رعایت آداب و شؤون اجتماعی و ترویج فرهنگ سپاسگزاری و همکاری با کارگزاران و عوامل اجرایی	<u>سازمان فرهنگ و ارتباطات</u>	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری - سازمان صدا و سیما - بعثه مقام معظم رهبری - سازمان حج و زیارت
	برنامه‌ریزی به منظور استفاده از ظرفیت‌های فضای مجازی برای فرهنگ‌سازی و ارائه آموزش‌های فرهنگی	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - سازمان تبلیغات اسلامی - بعثه مقام معظم رهبری - مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه - سازمان صدا و سیما
	ترویج فرهنگ اقامه نماز اول وقت به ویژه نماز جماعت	ستاد اقامه نماز	شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه - مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه - سازمان تبلیغات اسلامی - بعثه مقام معظم رهبری - ستاد مرکزی اربعین - ستاد کانون‌های فرهنگی، هنری مساجد
	تبیین، نهادینه‌سازی و ترویج فرهنگ و آداب زیارت صحیح بر اساس آموزه‌های دینی و اسلامی مستند و معتبر	بعثه مقام معظم رهبری	مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه - سازمان تبلیغات اسلامی - ستاد مرکزی اربعین - شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه
	ایجاد زمینه مناسب به منظور انس و تلاوت قرآن کریم و ترویج فرهنگ دعا و نیایش	سازمان اوقاف و امور خیریه	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - سازمان تبلیغات اسلامی - مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
	تبیین و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت برگرفته از آموزه‌های نهضت عاشورا	بنیاد شهید و امور ایثارگران	بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس - سازمان بسیج مستضعفین - سازمان تبلیغات اسلامی - مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه - ستاد مرکزی اربعین - سازمان صدا و سیما
	آگاهی‌بخشی نسبت به مسؤولیت‌های اجتماعی، نظم‌پذیری، قانون‌مداری و رعایت حقوق زائران	وزارت کشور	سازمان صدا و سیما - نیروی انتظامی - بعثه مقام معظم رهبری - ستاد مرکزی اربعین - سازمان حج و زیارت - سازمان اوقاف و امور خیریه
	ترویج و گسترش اخلاق نیکو، محبت و دوستی، افزایش سطح مدارا و مفاهمه و تعاون و کمک به دیگران	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	سازمان تبلیغات اسلامی - سازمان صدا و سیما - بعثه مقام معظم رهبری - ستاد مرکزی اربعین - سازمان حج و زیارت - سازمان اوقاف و امور خیریه
	ترویج استفاده از نمادها و شعارهای مورد قبول همگان و پرهیز از به کارگیری نمادهای (نشانه‌ها، آرم‌ها، تصاویر، شعارها، علائم و ...) اختلاف برانگیز و حساسیت‌زا	<u>وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی</u>	وزارت راه و شهرسازی - وزارت کشور - وزارت اطلاعات - شهرداری تهران - سازمان تبلیغات اسلامی - سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی - مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - بعثه مقام معظم رهبری
	آگاهی‌بخشی و ترویج راه‌های پیشگیری از ابتلا به بیماری‌ها و چگونگی رعایت بهداشت و سلامت فردی و جمعی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	سازمان صدا و سیما - شهرداری تهران - بعثه مقام معظم رهبری - ستاد مرکزی اربعین - شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه
تبلیغ و ترویج	آگاهی‌بخشی، ترویج و نهادینه‌سازی فرهنگ رعایت بهداشت محیط و حفاظت از محیط زیست؛ مانند: پرهیز از آلوده نمودن آب، خاک و ایجاد آلودگی صوتی و اغتشاش بصری	سازمان حفاظت محیط زیست	سازمان صدا و سیما - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - شهرداری تهران - بعثه مقام معظم رهبری - ستاد مرکزی اربعین - شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه
	رعایت بهداشت و نظافت در مسیر راهپیمایی، موکب‌ها، زیارتگاه‌ها و مراکز ارائه خدمات به زائران	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	نیروی انتظامی - سازمان اوقاف و امور خیریه - سازمان حج و زیارت - بعثه مقام معظم رهبری - سازمان صدا و سیما - شهرداری تهران - ستاد بازسازی عتبات عالیات
	طراحی و ترویج الگوی مصرف صحیح و متعادل	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	سازمان صدا و سیما - بعثه مقام معظم رهبری - ستاد کانون‌های فرهنگی هنری مساجد - شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه
	رعایت نکات ایمنی و امنیتی در مسیر راهپیمایی، موکب‌ها، زیارتگاه‌ها و مراکز ارائه خدمات به زائران	وزارت کشور	وزارت اطلاعات - نیروی انتظامی - سازمان اوقاف و امور خیریه - سازمان حج و زیارت - بعثه مقام معظم رهبری - سازمان صدا و سیما - ستاد بازسازی عتبات عالیات
	برنامه‌ریزی برای برگزاری جشنواره‌ها، مسابقات فرهنگی، هنری و معرفتی و نمایشگاه‌ها برای زائران متناسب با شرایط و اقتضانات محیط	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	وزارت آموزش و پرورش - وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - شهرداری تهران - سازمان بسیج مستضعفین - سازمان تبلیغات اسلامی
	ایجاد بسترهای لازم برای پاسخ‌گویی به سؤالات و شبهات احتمالی زائران توسط مبلغان	مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه	دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم - جامعه المصطفی - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی - مجمع جهانی اهل بیت - سازمان تبلیغات اسلامی
	بسترسازی لازم برای انجام برنامه‌های فرهنگی مانند: کتابخوانی، شعرخوانی و غیره با بهره‌گیری از ظرفیت نویسندگان و هنرمندان	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	نهادهای کتابخانه‌های عمومی کشور - سازمان تبلیغات اسلامی
	طراحی الگوی مناسب به منظور برپایی موکب‌های مشترک، متشکل از اقوام و پیروان مذاهب اسلامی متناسب با اقتضانات محیط	بعثه مقام معظم رهبری	مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی - مجمع جهانی اهل بیت - ستاد مرکزی اربعین - سازمان تبلیغات اسلامی - مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه - سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی - ستاد بازسازی عتبات عالیات

دستگاه		اقدامات	حوزه مرتبط
همکار	مجری اصلی		
نهادهای کتابخانه‌های عمومی کشور - سازمان تبلیغات اسلامی - بعثه مقام معظم رهبری - ستاد مرکزی اربعین	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	ثبت خاطرات، دل‌نوشته‌ها و آثار فرهنگی، ادبی و هنری زائران و حمایت از انتشار آنها	ادبی و هنری
سازمان تبلیغات اسلامی - سازمان بسیج مستضعفین - شهرداری تهران	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	استفاده از ظرفیت هنرمندان رشته‌های هنرهای نمایشی در جهت اجرای نمایش‌های آئینی (تعزیه و شبیه‌خوانی) به زبان‌های مختلف برای زائران	
بعثه مقام معظم رهبری - سازمان تبلیغات اسلامی - ستاد مرکزی اربعین - سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی - وزارت امور خارجه - مجمع جهانی اهل بیت - مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی - سازمان بسیج مستضعفین	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	برنامه‌ریزی به منظور تولید محصولات معرفتی - فرهنگی به زبان‌های مختلف و توزیع آنها در میان زائران ایرانی و عبوری (ترانزیت)	تولید محصولات فرهنگی
سازمان تبلیغات اسلامی - سازمان فرهنگی، هنری اوج	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	برنامه‌ریزی به منظور حمایت از مستندسازان در زمینه تولید عکس و فیلم و حمایت از هنرمندان در خلق آثار هنری و پشتیبانی از تهیه و تولید محصولات الکترونیکی و دیجیتال	

• تأمین بودجه

سازمان برنامه و بودجه کشور نسبت به تخصیص اعتبارات لازم برای اجرای این برنامه بر اساس سازوکار مورد نظر آن سازمان اقدام خواهد نمود.

می‌بایست تخصیص بودجه به کارگروه زیارت اربعین توسط مجلس شورای اسلامی تبدیل به قانون گردد.

• رصد، نظارت و پایش

شورای فرهنگ عمومی کشور با همکاری ستاد مرکزی اربعین و دستگاه‌های ذیربط، نظارت بر حسن اجرای این مصوبه را به عهده خواهد داشت.

اولاً باید تقسیم کار دقیق صورت گیرد که معلوم باشد ارگانهای مسئول و ارگانهای همکار هر کدام چه بخشی را به عهده خواهند گرفت و اگر کسی مسئولیتش را انجام نداد چه می‌شود چون گاهی اوقات بعضی منتظر ارگانهای دیگر برای اجرا هستند و عملاً کار صورت نمی‌گیرد.